

Innspill til en handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter

Vi vil takke Regjeringen for muligheten til å komme med innspill til den nye handlingsplanen for deltakelse i kultur, idrett og friluftsliv. Vi ser frem til et videre samarbeid i prosessen for å realisere handlingsplanen.

Stopp hatprat er den nasjonale kampanjekomiteen til No Hate Speech Movement i Norge og lanserte i 2014. No Hate Speech Movement ble startet av Europarådets ungdomsavdeling og lanserte i 2013. Stopp hatprat består av et nettverk av ungdomsambassadører og organisasjoner, ungdomsarbeidere, lærere og andre frivillige og samarbeidspartnere som deltar i og driver våre aktiviteter.

Dette innspillet er basert på personlige erfaringer fra våre 80 ungdomsambassadører, og hva de rapporterer fra workshoper de holder på ungdomsskoler, videregående og fritidsklubber. Innspillene bygger også på refleksjoner fra sekretariatet rundt hvordan vi kan støtte ungdomsambassadørene best mulig i det som er deres fritidsaktivitet: oppdrag og arrangementer fra Stopp hatprat. Det er ungdomsambassadører som har sammenfattet dette notatet.

Stopp hatprat iverksetter tiltak og skaper møteplasser for å bekjempe hatprat, med ungdom i fokus. Gjennom en poll gjennomført på ungdomskonferansen vår i 2023 med 100 deltakere, så vi at hatpratene de unge ser aller mest, foregår på fritiden over TikTok. Økende polarisering og eringen blant våre ambassadører av at terskelen for å ytre hatefulle holdninger er lavere etter 7. oktober er svært alarmerende. Derfor vil vi også spille inn at det er nødvendig å få på plass en helhetlig og tverrsektoriell nasjonal handlingsplan mot hatprat som kan erstatte den som utgikk i 2020.

Hatprat kan skape en barriere mot deltakelse. Vi er bekymret over at stadig flere ungdommer vegrer seg for å ytre meningene sine. Vi mener at det å ha meningsfellesskap på fritiden og ha muligheten til å engasjere seg i organisasjoner og andre aktører som tilbyr trygge rammer for meningsutveksling er avgjørende for å vedlikeholde demokratiet. Våre ambassadører uttrykker at deres samfunnsengasjement først og fremst blir utviklet på fritiden, og observerer barrierer på to plan. Den første handler om mangel på kunnskap om mulighetene som finnes for å engasjere seg i det som opptar en på fritiden. Den andre handler om de som ønsker å bruke engasjementet sitt blir hindret i å delta på grunn av skole, fritidsaktiviteter og familie.

Vårt viktigste bidrag for å inkludere barn og ungdom er kompetanse i hvordan håndtere hatprat og en mulighet for ungdom og engasjere seg og andre gjennom workshoper og kampanjeaktiviteter. Vi trenger tilrettelegging i form av gode ordninger for fravær, synliggjøring av vårt og andres tilbud, stabile økonomiske rammer og at myndighetene hjelper oss med å komme til der vi trengs. Vi vil gjerne samarbeide med aktørene i fritidssektoren for å finne felles løsninger på utfordringene knyttet til hatprat, slik at terskelen for å engasjere seg og delta blir lavere og hatprat ikke utgjør en barriere for deltakelse.

Våre innspill til tiltak

En guide til deg som vil engasjere deg

Våre ambassadører savner en nasjonal oversikt over alle ungdomsorganisasjoner og frivillige initiativer som finnes der de bor, hva disse gjør, og hva man kan gjøre dersom man ønsker å bli med.

Frihet til å engasjere seg uten at det skal straffes av skolen

Det er langt lettere for ungdom enn voksne å engasjere andre ungdommer. Ved å sikre at engasjerte ungdommer har tilgang til gyldig fravær for å engasjere andre ungdommer, som f.eks. gjennom å holde workshops for andre skoleklasser, vil aktører som Stopp hatprat klare å nå ut til og engasjere flere enn det vi har kapasitet til i dag. Vi etterlyser en politisk fravær-ordning på ungdomsskolen. Fravær skaper mye bekymring og stress blant ungdommene vi jobber med, og er en barriere for deltakelse i politisk arbeid.

Tilrettelegging for funksjonshemmede

Ungdommer med nedsatt funksjonsevne opplever at kunnskapsmangel om tilrettelegging er det største hinderet for deres deltakelse på fritiden. Slik form for utestengelse bygger på fordommer, og kan oppleves som en skjult form for hat. Her er verktøy som ALLEMED viktige å satse på for å bygge funktiskompetanse på tvers av alle fritidsaktiviteter unge deltar i. Handlingsplanen bør se helhetlig på holdningsbarrierer og grundig analysere alle årsakene til utestenging, samt hvordan de best mulig kan håndteres.

Oversettelse av informasjonsmateriale

Foreldre som ikke snakker norsk vil ikke alltid få med seg informasjon om fritidstilbud som blir sendt ut. Vi ønsker en oversettelsesordning for mindre frivillige organisasjoner, fritidsklubber, idrettsklubber og andre, hvor man rimelig kan få oversatt informasjon til foreldrenes morsmål.

Holdningsendring mot utstyrspress

Redd Barnas rapport "Får alle delta?" viser at flere barn og unge som vokser opp i fattige familier deltar ikke på fritiden fordi utstyret de har tilgang til ikke er "kult nok". Det er viktig å jobbe med holdninger og mot merkepress slik at ungdom kan delta med det utstyret de har og ikke opplever merkevare som en barriere.

Forebyggingskompetanse i fritidssektoren

Rammene for ungdomsmedvirkning må være trygge og gode. Forebyggende kompetanse og varslingsrutiner må styrkes og eksisterende programmer slik som "trygg på trening", LNU sitt Trygg!-program og dialogforumene til Ungdom og Fritid kan styrke kompetansen blant trenere, kursledere, klubbansatte og tillitsvalgte.

Kompetanse i å håndtere og svare hatprat

Denne kompetansen bør også inneholde kunnskap om hvordan forebygge, håndtere og svare hatprat i fritidstilbudene. Vi bidrar gjerne med vårt workshop for ungdomsledere og ungdom for å bidra til styrket kompetanse. For å nå ut og styrke nettverket blant samtlige som jobber i fritidssektoren og etterspør kompetanse trengs det allikevel mer ressurser både hos oss og andre aktører, og myndighetene bør bidra til å gjøre våre og andres tilbud kjente ut i kommunene og bydelene slik at de bedre vet hvordan de kan innhente og styrke sin kompetanse.

Verktøy for å forebygge rasisme i idretten

Rasisme og hatprat er et problem i idretten og påvirker både voksen- og ungdomsidrett. Det kan føre til ekskludering og utestengelse. Siste året har vi hatt flere eksempler på rasisme i forbindelse med fotballkamper der klubbene sine responser ikke bidrar til å endre holdninger. Trolig er det mangel på verktøy for å håndtere det.